

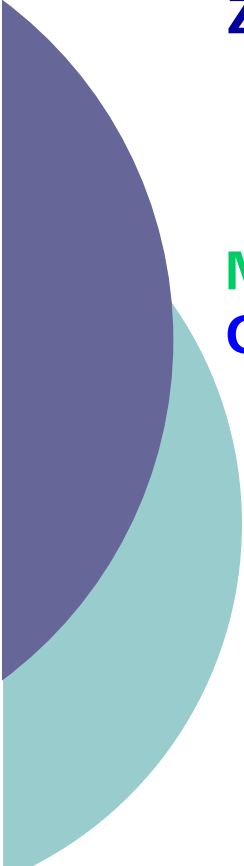

JEDNOGODIŠNJE ISKUSTVO U PRIMENI PRAVILNIKA O ZDRAVSTVENOJ ISPRAVNOSTI DIJETETSKIH PROIZVODA

**^{1,2} Trajković Pavlović Lj; ^{1,2} Popović M;
¹ Mihajlović B; ^{1,2} Torović Lj**

**¹ Institut za javno zdravlje Vojvodine
² Medicinski fakultet Niš**

Institut za javno zdravlje Vojvodine shodno Zakonu o bezbednosti hrane, SL. glasnik RS broj 41/09 vrši kontrolu zdravstvene ispravnosti dijetetskih proizvoda **na osnovu zahteva:**

Ministarstva zdravlja RS

Granične sanitarne inspekcije/kontrola uvoza

Kontrola zdravstvene ispravnosti:

Mikrobiologija

Hemija

Deklaracija

2. Pokrajinskog sekretarijata za zdravstvo i socijalnu politiku i demografiju

Program monitoringa bezbednosti hrane

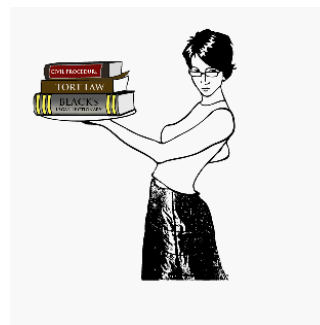
Inspektor odlučuje koja vrsta parametara će se kontrolisati i kojoj će laboratoriji uzorak dostaviti

3. Valsnika proizvoda

Zdravstvena ispravnost radi upisa u bazu podataka

Ministarstva zdravlja

Zakon o bezbednosti hrane, SL. glasnik RS broj 41/09

**Pravilnik o zdravstvenoj ispravnosti dijetetskih
proizvoda Sl.glasnik RS 45/2010**

**Pravilnik o izmenama i dopunama Pravilnika o
zdravstvenoj ispravnosti dijetetskih proizvoda,
Sl. glasnik RS broj 27/2011**

.....

**Pravilnik o deklarisanju i označavanju upakovnih
namirnica, Sl. list SCG broj 4/04,12/04 i 48/04**

.....

**Pravilnik o označavanju upakovanih namirnica
namenjenih za ishranu odojčadi i male dece, Sl.
list SCG broj 4/05**

.....

Pravilnik o zdravstvenoj ispravnosti dijetskih
proizvoda Sl.glasnik RS 45/2010, 27/2011

Dodaci ishrani/dijetetski suplementi

Član 22

Podnošenje zahteva za upis proizvoda
u bazu podataka:

* **Stručno mišljenje** i kategorizaciju

* **Stručno mišljenje i analitički izveštaj o
zdravstvenoj ispravnosti**

* **Potvrdu** da je proizvod registrovan ili je u
prometu u zemlji proizvođača i da se nalazi
u prometu u nekoj od zemalja EU

Najčešći problemi u praksi:

-
- 1. Utvrđivanje da li je proizvod dijeteski suplement**
  - 2. Provera sadržaja deklaracije**
  - 3. Sprovođenje Programa monitoringa hrane u R Srbiji**

KORACI U UTVRĐIVANJU DA LI J PROIZVOD DIJETETSKI SUPLEMET I PROBLEMI

Zakon o bezbednosti hrane, SL. glasnik RS broj 41/09

Član 4, tačka 25

Hrana je ..... osim: .....
medicinskih proizvoda....
narkotika i psihotropnih supstanci

Pravilnik o zdravstvenoj ispravnosti dijetskih proizvoda
Sl.glasnik RS 45/2010

Član 22, tačka 12.. proizvod treba da ima potvrdu se nalazi u
prometu u zemlji proizvođača ili u jednoj zemlji EU

Član 76

...odredbe... ne odnose se na lekove i medicinska
sredstva.....

Član 86

Dodaci ishrani ne smeju sadržavati biljke, delove biljaka, i biljne
preparate koji sadrže sastojke **jake farmakološke aktivnosti bez
obzira na maseni deo...**

Problemi u praksi:

Da li nešto što sadrži "malu dozu" narkotika ili psihoaktivnih supstanci jeste suplement ili dijetetski proizvod!?

Primeri iz prakse:

- Uzorak ulja konoplje sadržao je kanabiol!?
- Da li se preparati valerijene mogu smatrati suplementima!?

Pravilnik o zdravstveni ispravnosti dijetskih
proizvoda Sl.glasnik RS 45/2010

Dodaci ishrani/dijetetski suplementi

Član 77

Supstancije sa hranljivim i fiziološkim svojstvima:

* proteini, aminokiseline, masne kiseline, lecitin,
dijetna vlakna, minerali, vitamini

* **biljke**, biljne sirovine, preparati od biljnih
sirovina, sastojci izolovani iz biljnog materijala,

* **enzimi**, koenzimi,

* žive kulture **mikroorganizama**,

* određeni pčelinji proizvodi

Zakon o lekovima i medicinskim sredstvima

SL. glasnik RS broj 30/2010

Član 20

Biljni lek je lek čiji su aktivni sastojci jedna ili više supstanci biljnog porekla.

Supstance biljnog porekla jesu sve biljke u celini ili u delovima, odnosno alge, gljive, lišajevi.....

Biljni preparati dobijaju se ekstrakcijom, destilacijom, presovanjem, frakcionisanjem, prečišćavanjem, koncentrovanjem ili fermentacijom supstance bilnog porekla

Zakon o bezbednosti hrane, SL. glasnik RS broj 41/09

Član 59

Nova hrana je:

Hrana i satojci hrane koji se satoje ili su izolovani iz mikroorganizama, gljiva i algi....

Nova hrana ne uključuje prehrambene aditive, arome, enzimske preparate.....koji su odobreni za upotrebu posebnim propisima.

Problemu praksi :

Podzakonski propis o bližim uslovima za novu hranu .....nije donet...

Pravilnik o zdravstvenoj ispravnosti dijetetskih proizvoda:

član 77 stav 4

“ Biljna sirovina je je ceo ili usitnjen, sirov ili osušen deo biljke, alge, gljive ili lišaja

Pravilnik o zdravstvenoj ispravnosti dijetskih
proizvoda Sl.glasnik RS 45/2010

Dodaci ishrani/dijetetski suplementi

Problem u praksi:

Da li mišljenje Agencije za lekove da **nešto nije**
lek ima značenje da **to nešto jeste** dijetetski
proizvod/suplement?

Kako sačiniti tekst deklaracije ?

Provera se da li je tekst deklaracije usaglašen sa
Zakonom o bezbednosti hrane i Pravilnikom o
zdravstvenoj ispravnosti dijetetskih proizvoda.

Primeri:

Dijeteski suplement sadrži beta karoten.....

Agencija za lekove izdala potvrdu da proizvod nije lek

U dostavljenom tekstu deklaracije stoji da se proizvod koristi za "poboljšanje vida"

IZJZV :

Proverava se da li je tekst deklaracije usaglašen sa Zakonom o bezbednosti hrane i Pravilnikom o zdravstvenoj ispravnosti dijeteskih proizvoda.

Problemi u radu

IZJZV DOBIJA NALOG

Po zahtevu nadležnog inspektora koji sprovodi
Republički program monitoringa bezbednosti
hrane

Inspektor određuje vrstu parametara:

Primer:

- a. Organoleptika i Mikrobiologija
- b. Orgnoleptika i Aditivi,
- c. Mikrobiologija, Pesticidi, Mikotoksini i Deklaracija

Primeri:

Inspektor je naložio:

Mikrobiološku analizu i organoleptički pregled

Deklaracija (NE)?!

A. SOK OD VIŠNJE I JABUKE za decu stariju od 6 meseci

Deklaracija /Sadržaj:

Koncentrat višnje i jabuke, šećer, vitamin C

“bez glutena”

???

B. SIRUP BOKVICE / “protiv suviog kašlja”

Deklaracija ne sadrži podatke o nutritivnoj nameni proizvoda a u uputstvu za upotrebu se navodi da poroizvod "ublažava akutni i hronični kašalj“.....

???

Problem: Da li fakturu poslati Ministarstvu zdravlja ili vlasniku proizvoda/ shodno odredbama člana 70 stav 5 Zakona o bezbednosrti hrane; sl.glasnik RS broj 41/09

POMOĆ U REŠAVNJU NEDOUMICA

Trelo bi da pruže multidisciplinarni stručni timovi.....

Postoji zakonski osnov za formiranje
Stručnog saveta

Zakon o bezbednosti hrane
Sl.glasnik RS broj 41/09

Odeljak IV Stručni savet za procenu rizika u
oblasti bezbednosti hrane
Člani 23 i član 24

STRUČNI SAVET NIJE FORMIRAN

.....
Preskočena mogućnost

U **Ncrtu** Pravilnika o zdravstvenoj ispravnos
dijetetskih proizvoda sadržao je odredbu za
formiranje

Stručni savet za dijetetske proizvode

Šta radimo i ko nam pomaže u
REŠAVANJU NEDOUMICA:

EFSA Journal
Scientific Opinion of the Panel
on Dietetic Products,
Nutrition and Allergies

Zašto

?

-
1. Zdravstvena ispravnost dijetskih suplemeta u RS uređena je Zakonom o bezbednosti hrane
  2. R Srbija se opredelila da će svoje zakonodavstvo sinhronizovati sa EU
  3. Regulatoriva 1924/2006 nalaže obavezu autorizacije zdravstvenih izjava
  4. Podaci EFSA-e o podnetim zahtevima i odgovorima su javni i dostupni
  5. Odgovori EFSA-e su zasnovani na savremenim naučnim činjenicama
  6. *EFSA Journal* publikuje *Scientific Opinion of the Panel on Dietetic Products, Nutrition and Allergies*

Primer iz prakse

Zahtev vlasnika proizvoda za kontrolu zdravstvene ispravnosti radi upisa upisa u bazu podataka Ministarstva zdravlja

---

- (1) **Chondroitin i chondroitin sulphate +**
- (2) **MSM (methylsulphonylmethane)**

(1) nema naučnih dokaza da pomaže održavanje zdravlja zglobne hrskavice zdrave populacije

EFSA Journal 2009;7(9):1262

(2) ima povoljan uticaj na poboljšanje zdravlja zglobova osoba sa osteoartritisom i osteoartrozom, odnosno osoba koje ne pripadaju zdravoj populaciji

EFSA Journal 2009;7(9):1268

Uz uzorak je dostavljeno mišljenje Farmaceutskog fakultata u Beogradu da se proizvod može svrtsatu u suplemente

Predpostavka IZJZV je da se u nekim zemljama takav proizvod nalazi u prometu kao suplement....?

Rešenje

Workshop on The nutrition and health claims made on foods

AGR 46340

organized in co-operation with

Ministry of Health

Serbia 24.11.2011, Belgrade

Rešenje

Ministra zdravlja RS

od 15.11.2011.g o
obrazovanju radne grupe za
izrada

a. Pravilnika o izmenama i
dopunama Pravilnika o
zdravstvenoj ispravnosti
dijetetskih proizvoda

b. Pravilnika o zdravstvenim
i prehrambenim izjavama

Ministarstvo zdravlja RS

Rok 31. mart 2012. * * *

